

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe jum. de an 12 "
Pe trei luni . . . 6 "
Pentru România şi
străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe jum. de an 20 "

TELEFON N. 236.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

REDAŢIA
ŞI ADMINISTRAŢIA
Str. Prundului Nr. 15

INSERATELE
se primesc la administra-
ţia. Preţul după tariful
şi învalială.

Manuscrisele nu se in-
napoiată.

„Intre război şi pace.“

Ce gândeşte Germania de astăzi.

La începutul anului curent, a început să apară, într-o editură din Lipsa, o bibliotecă pusă sub conducerea cunoscutului profesor universitar din acel oraş Karl Lamprecht, şi titlul ei: „Intre război şi pace“, ca şi apelul din fruntea colecţiei, prin care „toţi mânătorii condeiului din Germania sunt chemaţi să dea concursul lor la crearea politică şi economică a viitorului patriei“, indică în deajuns scopul urmărit.

În broşura a doua a colecţiei, care poartă titlul „O uniune a statelor din Europa de mijloc“, expune celebrul profesor dela universitatea din Berlin, *Frans von Liszt*, părerile sale asupra situaţiei Germaniei, şi ele sunt caracteristice nu numai pentru cercul din care face parte autorul, dar şi pentru întreaga mentalitate a păturei conducătoare actuale germane.

Căci părerile exprimate de Liszt, care este o autoritate juridică a Germaniei, nu sunt numai ale sale şi ale cercului din care face parte. Ele constituie programul politic, cultural şi economic al unor bărbaţi ca Buelow, Grothe, Lamprecht şi alţii, cari vor să pregătească terenul, şi Liszt poate fi considerat ca purtătorul de cuvânt al acestei pleiade.

Iar, acest ideal dânsul îl formulează într-o „Uniune a statelor Europa de mijloc“ şi acelaşi lucru îl afirmă şi istoricul *Erich Marcks*, dela Universitatea din Muenchen.

„Germania are nevoie de o bază mai largă, de o alianţă cu state mai mici ca să-şi dezvolte, în legătură cu ele, calităţile şi să formeze o contrabalanţă faţă de statele cari sunt puteri mari în Europa“ — spune *Marks*, iar *Liszt* merge şi mai departe.

El spune, în broşura sa: Dacă vom învinge, va trebui să se înţipă această uniune, iar dacă vom fi învinşi, deocamdată — ceea ce este foarte problematic, cu atât mai mult urmează să ne gândim la înfrângerea ei şi astfel, necesitatea ei se împune, şi într-un caz, şi într-altul.

„Uniunea“ trebuie dar să se facă, cu orice preţ. Ea este o chestie de viaţă şi de moarte pentru poporul german, o inexorabilă nece-

sitate şi vom vedea imediat cum o justifică *Liszt*.

În argumentaţia sa, găsim întregă mentalitatea claselor conducătoare germane. „Norocul războiului poate să se întoarcă împotriva noastră, pot să vină înfrângerile pe apă şi pe uscat... Infrângerile acestea nu ne pot însă descuraja... Un popor, hotărât să lupte până la ultima suflare, nu poate fi doborât“ — scrie *Liszt* — şi tot această nestrămutată convingere o exprimă dânsul când, vorbind mai departe de dorinţa aliaţilor de a reduce Germania la rolul unui stat continental de al doilea rang, el spune:

„O astfel de pace nu vom încheia niciodată. Iar gândul, că ar putea să răuşească puterile aliate să nimicească Germania şi să stărpească poporul german de pe suprafaţa pământului, — e o nebunie. Voinţa de a trăi asigură pe popoare împotriva morţii; voinţa de a stăpâni împotriva unei păci ruşinoase.“

Iar dacă Germania va învinge, — pentru *Liszt* nu începe nici o îndoială — ea va trebui să iasă din război, mai puternică decât a fost mai înainte, şi în vederea aceasta, e necesar ca dânsa să-şi formuleze, cel puţin în trăsături generale, dorinţele de pe acum.

Germaniei îi trebuie o apărare puternică a graniţelor, fără nici o dorinţă de cucerire ori de acaparare a altor popoare, — ea ştiind dintr-o lungă experienţă ce valoare are o unitate naţională încheagată — şi debuşuri economice, fără de cari poporul german industrial şi muncitor, nu ar putea trăi.

O flotă încă mare, cu puncte de sprijin strategice şi bine întărite, li va asigura dezvoltarea comerţului său şi astfel, garantată contra oricărei eventualităţi, e lesne de înţeles rolul, pe care îl va avea Germania, într-o „Uniune a statelor Europei de mijloc“.

Astfel vorbeşte *Liszt*, ca reprezentant al păturei conducătoare a Germaniei, şi am crezut interesant să arătăm aici mentalitatea şi spiritul cari stăpânesc, în aceste momente, pe acei cari deţin în mâinile lor destinele unui mare popor.

S—L.

Cum a fost aprovizionat Przemyslul.

Cartierul presei de război a publicat zilele trecute o dare de seamă despre aprovizionările din Przemysl, din care spicuim următoarele:

Starea de apărare a fortăreţei din Przemysl a trebuit, la începutul războiului, să fie completată cu cea mai mare reperiţiune, ceoase a necesitat transferarea numeroaselor detaşamente de lucrători. Această împrejurare a fost de o mare însemnătate în privinţa alimentaţiunii.

Deşi desfăşurarea armatelor în campanie a ocupat aproape cu desăvârşire căile ferate, care se îndreptăză spre Przemysl, aprovizionarea cetăţii cu merinde şi muniţiuni şi cu material de război a fost făcută în aşa mod încât în ziua de 3 Septembrie 1914, când a încetat serviciul căilor ferate, era în cetatea Przemysl o cantitate de pâine şi pesmeţi pentru 137 zile, zarzavaturile pentru 147 zile, carnea pentru 115 zile şi ovăz pentru 392 zile, socotind afară de garnizoană şi 35.000 de persoane şi 3.700 cai. Într-adevăr, garnizoana cuprindea 131.000 oameni şi 11.000 cai.

După prima degajare a cetăţii, proviziunile erau foarte scăzute; ele au fost completate în mijlocul dificultăţilor cele mai de necrezut din cauza drumurilor desfundate. Din 213 trenuri cari au fost îndreptaţi spre Przemysl, în scurtul termen de degajare, 128 au ajuns în cetate. Astfel proviziunile au fost completate pentru aproape 5 luni şi jumătate, socotind porţiile normale şi pentru 8 luni, socotindu-se porţiile de 2/3.

Totuşi în timpul asediului al doilea garnizoana efectivă a întrecut considerabil numărul garnizoanei normale. A trebuit hrana pentru 128.000 oameni şi 14.500 cai, nu numai populaţia civilă 18.000 oameni şi 2.000 prizonieri capturaţi mai înainte. Proviziunile private erau considerabil scăzute din timpul primului asediu. Prin urmare comandantul cetăţii a ordonat atunci punerea în aplicare a unui regulament foarte sever pentru distribuţia hranei. Oşterii primeau aceeaşi hrană ca soldaţii lor; toate hotelurile şi restaurantele erau închise; singurul local de recreaţie era cafeau unde fiecare client primea odată pe zi un pahar de ceai sau de cafea şi o bucătică de zahăr.

În începutul lui Ianuarie s'a făcut o reducere considerabilă despre sumele

destinate în fiecare zi pentru cumpărarea proviziunilor.

Zarzavaturile erau înlocuite prin gullii.

Din Ianuarie a început întrebunţarea cărnei de cal şi făinei de ovăz pentru hrana oşterilor şi a soldaţilor. Astfel a fost cu putinţă, cu jertfe extraordinare, o rezistenţă înversunată a cetăţii, dela 24 August 1914 până la 9 Martie cor.

Acest raport se termină cu descrierea celor două încercări eroice de despresurare făcute de armatele austro-germane cu toate grozăviile unei erii extrem de aspre.

Acest raport constată că eforturile încercate spre a scăpa cetatea din Przemysl au fost zădărnice de forţele naturii, nu de duşman.

Faptul că soarta a luat o asemenea hotărâre nu schimbă întru nimic gloria cetăţii din Przemysl, a garnizoanei sale eroice precum şi a armatei de despresurare.

Pierderea cetăţii Przemysl nu va vătăma spiritul cu care vom mai continua să înfruntăm atacurile duşmanului.

Ajutorarea văduvelor

şi orfanilor soldaţilor invalizi şi a celor căzuţi în război.

În şedinţa de Marţi a camerei ungare guvernul a depus pe biroul camerei între alte proiecte de legi şi un proiect privind la ajutorarea văduvelor şi orfanilor soldaţilor invalizi şi a celor căzuţi în război.

Acest proiect de lege, care va fi probabil votat fără nici o schimbare, conţine următoarele dispoziţii:

Ajutor de stat va primi atât văduvele şi orfanii celor căzuţi în război sau dispăruţi, cât şi soldaţii deveniţi incapabili de lucru în urma rănilor primite, dacă vor putea dovedi că sunt avizaţi la ajutor din partea statului. Acest ajutor este de ocamdată provizoriu şi se acordă sub întreaga durată a războiului şi încă 6 luni după terminarea războiului.

Ajutorul de stat, ce se va acorda, după ridicarea la valoare de drept a legii de faţă, se împarte precum urmează:

1.) 60 cor. ajutor anual primesc acei invalizi, cari au pierdut cel puţin 20, însă mai puţin de 50 la sută din putinţa lor de câştig în profesiunea ce au urmat înainte de război şi urmează după război.

2.) 120 cor. ajutor anual se acordă acelor invalizi, a căror putinţă de a

câştiga traiul de toate zilele a scăzut cu 50—100 la sută.

3.) 180 cor. ajutor anual primesc acei invalizi, cari sunt incapabili pentru ori-ce lucru.

4.) 60 cor. ajutor anual primesc soţia legitimă a invalizilor cari au dreptul la ajutor conform punctelor 1, 2 sau 3.

5.) 36 cor. ajutor anual primesc copii, fie chiar născuţi în afară de căsătorie, ai invalizilor îndreptăţiţi la ajutor conform punctelor 1, 2, sau 3, şi anume băieţii capătă acest ajutor până la vârsta de 16 ani, fetele până la vârsta de 14 ani.

6.) 60 cor. ajutor anual primeşte părinţii şi bunicii invalizilor îndreptăţiţi la ajutor conform punctelor 1, 2 sau 3; suma totală a ajutorului acordat acestor membri de familie nu poate fi mai mare ca de 120 cor. anual.

7.) 120 cor. ajutor anual capătă duva celui căzut (dispărut sau mort) în război.

8.) 12 cor. ajutor anual capătă fiecare orfan (lipsit numai de tată) fie legitim, fie legitimat al celui căzut şi anume băieţii până la vârsta de 16 ani, fetele până la vârsta de 14 ani.

9.) 36 cor. ajutor anual primeşte orfanul (lipsit şi de mamă) fie legitim, fie legitimat, al celui căzut în război, dacă sunt doi orfani, fiecare capătă câte 30 cor. anual; dacă au rămas trei orfani, fiecare capătă câte 24 cor.; şi dacă au rămas patru orfani, fiecare capătă câte 18 cor. anual, şi anume băieţii până la vârsta de 16 ani, fetele până la vârsta de 14 ani.

10.) 60 cor. ajutor anual capătă acel orfan născut în afară de căsătorie, al cărui mamă capătă pensiuine şi ajutor conform punctului 7; şi anume băieţii până la vârsta de 16 ani, şi fetele până la vârsta de 14 ani.

11.) 108 cor. ajutor anual capătă acel orfan născut în afară de căsătorie, pe care cel căzut sau dispărut l'a ţinut; dacă au rămas doi de aceşti orfani, fiecare capătă câte 102 cor.; dacă au rămas trei orfani, fiecare capătă câte 96 cor., dacă au rămas patru sau mai mulţi orfani, fiecare capătă câte 90 cor. anual, şi anume băieţii până la vârsta de 16 ani, fetele până la vârsta de 14 ani.

12.) 60 cor. ajutor anual primesc părinţii şi bunicii celui căzut sau dispărut, suma de ajutor pentru aceşti membri de familie însă nu poate fi mai mare de 120 cor. anual.

Sumele de ajutor amintite în punctele 4, 5, 6, se plătesc personal invalizilor, iar sumele de ajutor amintite în punctele 8, 10 şi 12 se plătesc personal văduvelor.

Luptele grupului de armată al lui FML. Hofmann în Carpaţi.

II.

Oferiva pornită spre Stryj. Apărarea defileului lângă Skole.

Brigada Drda, care luptă lângă Drohobycz n'a fost în stare să se atace trupelor corpului învecinat şi fu adunată cu centrul în Dobrohoştów. Ea câpătă dela comanda grupului ordinul, de a înainta în 23 Octomvrie înăl odată spre Drohobycz, în caz însă că acţiunea lor nu va mai fi necesară din cauza amestecului în lupta de lângă Stryj.

Acea începuse în zori de zi din 23 Octomvrie lupta cu toată vehemenţa. Pe când duşmanul nu putea câştiga teren pe dealurile în ostul râului Stryj, situaţiunea deveni spre amiază, special lângă barajul dealungul şoselei foarte critică din cauza atacurilor neîntrerupte ale unui duşman superior de tot la număr. Infanteria, care să luptă alina, află un sprijin tere în semibateria locotenentului superior *Bretter*, care veni până la linia tirailorilor, şi făcu că mai multe asalturi ruseşti se

prăbuşiră. În fine fură amândouă tunurile demontate (stricate) cu totul, locotenentul *Bretter* căzut cu partea cea mai mare a soldaţilor săi; aceea infanteria a trebuit să se retragă până la linia (marginia) nordică a oraşului Stryj. Frontul celălalt să întinse dealungul barierii căii ferate, aproape de care era postată şi artileria noastră, care ajută mult infanteriei la luptă şi până la dealul în nord de Holobotów, care fu atacat foarte vehement de duşman. În primele oare după amiază situaţiunea lângă Stryj nu mai era de ţinut: în oraş lupta era dusă cu îndârjire cea mai mare în străzi; în vestul oraşului Ruşii au reuşit de a trece bariera căii ferate. Prin angajarea ultimelor rezerve puturăm noi opri în loc lupta la şosea.

Intr-acea brigada Drda a respins despărţiturile duşmane, cari veniră în privinţa ei lângă Drohobycz după o luptă de patru oare şi a intrat cu unele părţi ale trupelor sale în oraş. Din cauza că înaintarea ei era singurită, brigada se retrase până la Dobrohoştów, pentru a se ataca centrulul puterilor sale principale. Acolo o ajunse ordinul comandei grupului de a se amesteca în luptă cu direcţia spre *Brigidau*, prin un contra-atac contra aripei duşmane drepte. Cu toate forţările

mari fizice din ultimile zile, brigada înalntă foarte repede peste Uliczno şi atacă iarăşi cu mare elan la oarele 4 după amiaz pe duşman peste *Stupnica-Letvka* în sudvest de *Brigidau*.

Intr-acea atacurile duşmane, executate cu mase mereu înolte pe mijlocul frontului de luptă, putură fi respinse numai cu cea mai mare greutate. Faptul acesta cât şi relaţiunile cu armata învecinată condiţionară încetarea luptei care fu executată când se făcu înunerec într'un mod exemplar sub scutul brigăzii Drda.

Duşmanul nu mai urmă; o încercare slabă de a se împinge dealungul şoselei şi bariereii căii ferate fură respinse uşor de detaşamentul de cavalerie căpitan *von Farkas* şi de bateria călărească căpitan *Demuth*. În decursul nopţii ajunse divizia *Fleschmann* până la linia *Uliczno-Dolhojucka*, brigada *Berger* linia *Stankow-Dulhe-Zulin* pe malul ostic al râului Stryj. Şi în 23 şi 24 Octomvrie rămăseră trupele în poziţiunile aceste, respingând înaintări singurite ale duşmanului.

Grupul avuse menirea, de a se menţine în defileul lângă *Skole-Ty-ownica* pentru a împiedeca astfel efectul puterilor duşmane contra flancului

drept al armatei a 2-a şi pentru a angaja totodată cât se poate de multe puteri ruseşti.

În decursul zilelor 25 şi 26 Octomvrie am luat poziţiuni în semicercul *Korezyn-Synowudzko wz.—Pobuk—Klucz—Sukiel* în nordost de *Skole*. Brigada *Berger* a trebuit să-şi câştige în 25 Octomvrie trecerea prin *Bolechov* contra puterilor duşmane, cari s'au fost apropiat din *Dolina*. În poziţiunea aceasta rezistă grupul atacurilor vehemente, înolte zilnic de Ruşi prin aproape două săptămâni.

În 1 Noemvrie sosi la *Skole* brigada de gtoaşi general *Wladimir Janiczek*, acuma supusă grupului. Tot odată sosi de la comanda grupului armatei comunicatul, că el va ataca în 3 Noemvrie în regiunea lângă şi în ost de *Nadwórna*. Din cauza aceasta şi fiind că amândouă flancurile grupului nostru fură periclititate foarte mult, fu atacat duşmanul în 4, 5 şi 6 Noemvrie atât peste dealurile în nord de *Synowudzko* cât şi segmentul *Klucz—Polonica—Cisow*. Contra ofensiva aceasta, surprinzătoare pentru duşman, avuse un succes deplin: peste 500 de prizonieri, 5 mitralieze capturate şi dealurile dominante în ost şi nord de *Synowudzko* ajunseră în posesiunea noastră.

În noaptea din 5 spre 6 Noemvrie sosi ordinul, bazat pe situaţiunea generală, de a opri în loc o ofensivă mai departe. Din cauza retragerii a două grupuri vecine, situaţiunea proprie nu mai era de ţinut. Descoperit pe amândouă flancurile, înalntat ca un ic în frontul duşman, era lucrul principal de a se desface de duşman. Şi la aceasta ocaziune impresiunea puternică a contra-atacului nostru a trebuit să fi influenţat mult executarea întreprinderii acestuia grele.

În 7 Noemvrie, când se făcu fatu-nerec, şi în noaptea spre 8, retragerea în spaţiul *Tucholka-Tuchla* fu executată, *Skole* însă şi segmentul *Swiatostaw—Korostow* rămăseră mai departe ocupate.

Retragerea aceasta din contactul cel mai strâns cu duşmanul în timpul nopţii pe o stradă cu caracter de defileu de o lungime de aproape 24 km. în toată ordinea, executată fără orice pierdere de material, dă o dovadă exemplară de spiritul excelent şi de ţinuta firmă nereproşabilă a trupelor noastre, deşi au luptat ele neînecat până atunci prin şapte săptămâni sub împrejurările cele mai grele contra unui duşman superior la număr.

SITUAȚIA

pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Situația în nordul monarhiei.

Budapesta 22 April. — Din marele cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

In Polonia rusească și în Galiția de vest s'au dat pe unele locuri lupte de artilerie. Pe frontul din Carpați am respins crunt atacurile, pe cari Rușii le-au îndreptat din nou asupra pozițiilor noastre din pasul Ussok și de pe ambele laturi ale acestui pas. Cu ocaziunea acestor atacuri violente, cari parte s'au isbit de focul foarte eficace al artileriei noastre, parte au fost respinse de infanterie, dușmanul a suferit iarăși pierderi foarte grele. Numai înaintea pozițiilor noastre de pe un pisc, poziții, cari au fost atacate de repețite ori de dușman, au căzut mai mult de 400 de cadavre rusești.

Mai cu seamă regimentul de infanterie Nr. 17 (de Komárom) apoi regimentele de honvezi Nr. 21 și 22 (de Brașov și Murăș-Oșorhei), precum și întreaga artilerie, care a luptat aici, s'au distins în aceste lupte. Am făcut prizonieri 1200 de Ruși. Pe cealaltă sectori ai frontului din Carpați, precum și în Galiția de sud și în Bucovina s'au dat numai pe unele locuri lupte de artilerie desfășurându-se și câteva mici ciocniri.

General de divizie Höfer, locțiitorul șefului de stat major.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin 22 April. — Buletinul oficial al mareșului cartier general german e pentru azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest: Spre sud dela canalul Labasse, precum și spre nordvest dela Arras am făcut operații succese cu material exploziv. În Argoni, precum și pe teritoriul dintre Maas și Mosela au avut loc violente lupte de artilerie. În Bois-de-Prêtre Francezii au îndreptat noaptea în contra noastră un atac, căruia i-au premers lupte de artilerie, dar i-am respins cauzându-le pierderi foarte grele. Pe coasta nordică a înălțimii Hartmannweilerkopf am nimicit un punct de razim dușman. Seara am respins un atac dușman.

Pe câmpul de operații dela est: La ost situația e neschimbată.

Glotași dela 43—50 ani.

Din Budapesta se comunică ziarului „Neue Freie Presse“:

Comisiunea parlamentară pentru apărare s'a ocupat Marți cu proiectul de lege al ministrului de honvezi privitor la estinderea serviciului la gloate asupra tinerilor de 18 ani și a bărbatilor dela 42—50 ani. Din partea opoziției, care nu era reprezentată în comisie, se vor iniția însă în cameră câteva amendamente la această lege.

În cercurile politice se afirmă, că guvernul va declara cu acest prilej în cameră, că glotașii dela 42—50 ani, apti de serviciu militar, nu vor fi chemați sub arme, înainte de a se termina definitiv lucrările secerișului.

Glotașii, cari aparțin categoriei celei nouă (dela 42—50 ani) și cari au servit la timpul său sub arme, vor fi prin urmare chemați sub arme numai pe la începutul lunii Septembrie, iar cei, cari n'au servit de loc, vor fi chemați și mai târziu la instrucție.

Un consiliu de miniștri român a avut loc Mercuri la ministerul de interne. S'au rezolvat chestiunile curente și s'a discutat asupra unor noi măsuri privitoare la accelerarea transporturilor de cereale. S'a hotărât ca taxele de export să fie depuse înainte de încărcarea vagoanelor. D-l Dr. Anghelescu, ministrul lucrărilor publice, a comunicat consiliului măsurile luate pentru construirea noilor linii ferate votate.

Din Cameră.

— Ședința de ieri. — Depunerea rapoartelor. — Propunerile contelui Tisza referitor la programul ședințelor viitoare. — Atitudinea opoziției față de aceste propuneri.

Față de ședința de ieri, 22 April s'a vădit un interes extrem. Toți credeau, că în această ședință se vor începe desbaterile asupra diferitelor proiecte prezentate în ședințele anterioare, desbateri, cari promis să fie foarte interesante în urma atitudinii opoziției. — Deputații din diferitele partide au apărut în număr aproape complet. Deasemenea a luat parte mult public. Galerile erau pline. Contrar tuturor așteptărilor însă nu s'a intrat în desbateri, ci s'au depus numai rapoartele diferitelor comisii stabilindu-se totodată ordinea de zi a primei ședințe, când se va proceda la pertractarea în merit a acestor proiecte.

Ședința, care a fost de altfel de o scurtă durată, a fost deschisă de președintele Beöthy la h. 11 fără un sfert. Acesta prezintă câteva petiții sosite la Cameră dând apoi cuvântul raportorilor din diferitele comisii.

Urmează depunerea rapoartelor. În numele comisiei justițiare referențiază Coloman Hegedüs. Acesta prezintă raportul despre modificarea aliniatului 61 din legea de presă, modificare, cu care ne ocupăm în alt loc al ziarului nostru.

Deputatul Jakobby Elemér raportează despre proiectul referitor la confiscarea averilor trădătorilor de patrie. Deputatul Illés Iósef raportează despre unele schimbări, cari vor trebui făcute în dispozițiile legilor excepționale.

Raportorul Rakovszki Iván referențiază despre proiectul prelungirii mandatelor, despre alegerea municipale, apoi despre compunerea listei membrilor casei magnaților, despre ridicarea aruncurilor în unele comitate și în fine despre raportul comisiilor administrative referitor la diferitele comunicate ale ministrului de interne.

Deputatul Hármory László raportează despre proiectul referitor la detragerea licenței societății de transport „Cunard-Linie“, și în fine raportorul Simon Elemér își prezintă raportul despre proiectele de lege referitoare la chemarea sub arme a gloatelor.

Depunându-se rapoartele președintele Beöthy propune, ca proxima ședință să se țină luni în 26 April începându-se la 10 h. a. m. și având următoarea ordine de zi: 1. Desbaterea proiectului referitor la întregirea gloatelor 2.) Intregirea prin gloați a trupelor din Galiția și Bucovina și 3.) Desbaterea proiectului ministrului de honvezi referitor la felul de întrebunțare al glotașilor.

La apoi cuvântul ministrului președinte contele Tisza. Acesta declară, că nu are nimic de zis contra propunerii președintelui. Ceea ce ar dori însă e ca proiectele să fie dezbătute în cât mai scurt timp și mai ales proiectele referitoare la apărarea țării să nu li se pună peieci în cale din partea opoziției. Deaceia acceptă, ba insistă chiar, ca aceste proiecte să fie puse primele la ordinea zilei lăsându-se la urmă proiectele, cari ar da anță la discuții și comentării, cum ar fi de exemplu proiectele ministrului de justiție.

Aici deputatul din opoziție Polonyi Geza îl intrerupe pe vorbitor întrebându-l despre durata ședințelor. Contele Tisza e de părere, că această durată să fie cât mai scurtă, pentru ca să se isprăvească cât mai repede desbaterile.

În fine președintele Beöthy declară că în lipsa altei propuneri camera primește propunerea sa.

Se verifică apoi protocolul și la h. 11 și jum. președintele ridică ședința.

Luând opoziția la cunoștință dorința lui Tisza de a fi ședințele de o cât mai scurtă durată, s'a iscat pe încintă o discuție vehementă între deputații din diferitele culori comentând această dorință. Opoziția știind bine ce însemnează o dorință de a lui Tisza s'a simțit strîbită în urma acestei declarații în dreptul său de a controla și interpela în diferite chestii. Imediat

s'au adunat deci capii opoziției la o consfătuire, ca să vadă ce e de făcut. La această consfătuire, care a decurs vehement, au luat parte conții Andrássy, Károlyi, Zichy, apoi deputații Zboray, Ságly și Polonyi Geza. Ca rezultat al acestei consfătuiri au declarat, că opoziția numai atunci va putea desvolta o activitate folositoare, dacă durata fiecărei ședințe va fi de cel puțin patru ore. S'a convenit, ca aceasta hotărâre să l-se comunice și contelui Tisza.

Dealtmintearea se pare, că pe această temă vor mai avea loc încă multe discuții vehemente.

Modificarea legii de presă.

Din Budapesta se anunță: Comisia justițiară a camerei s'a ocupat alaltăieri cu o modificare a legii de presă propusă de ministrul justiției, în înțelesul căreia termenul pentru depunerea și complectarea cauțiunii ziarelor existente din Ungaria se prelungește cu trei ani. Proiectul a fost primit cu unanimitate.

ȘTIRI.

— 23 Aprilie n. 1915.

Distincții și avansamente militare. Cu lauda prea înaltă (Signum laudis) au mai fost distincți locotenenții Iosif Bicău și Modest Sbierea din batalioanele de gloați bucovinene.

Cu medalia de aur pentru vitejie au fost distincți sergentul-major Ștefan Plesnicar din reg. 97, fruntașul Toma Borgovici din reg. 16 și sergentul-major de stab Michael Elecheșiu din reg. 39.

Cu medalia de argint pentru vitejie au fost distincți caporalul Ladislau Prodan din reg. 66 și sergentul-major Ioan Lupuci din reg. 15 de husari.

Medici superiori în r. au fost numiți medicii asistenți Ioan Roșca la spitalul de garnizoană 17 și Nicolae Dian la reg. 33.

Atentatul contra d-lui Davila. Din București se anunță:

Jean Dumitriu, odiosul criminal, a mărturisit precum se știe fapta, arătând și circumstanțele ei. Din această mărturisire rezultă mobilul crimei, premeditarea ei și punctele de fapt mai principale. El a declarat că stăpânul său se purta brutal cu dânsul și că îl lovea de câte ori era nemulțumit de cum își făcea serviciul. Din această pricină plănuise mai înainte să-l ucidă pe dl Davila și era chiar să pornească pe calea faptei, însă s'a răzgândit și a lăsat să i treacă momentul furiei. În ziua crimei stăpânul iarăși l-a bătut. Aceasta a făcut să-i revină furla răsunării și plecând din odaia unde primea loviturile, Dumitriu se hotărâse la suprimarea imediată a d-lui Davila.

Criminalul pândi momentul când stăpânul său ațipise. Apoi își descălță ghetetele spre a putea umbra fără zgomot, știind bine că dacă dl Davila s'ar trezi apoi ar fi avut de furcă cu el. Tiptil, tiptil, concentrându-și toată atenția și încordarea întregii sale ființe la faptul grozav ce avea să comită, Jean Dumitriu se apropie de camera de culcare a dlui Davila, puse mâna pe cuțitul de vânatoare, înaintă până lângă pat și cu o putere drăcească, înfipse cuțitul în țeasta nefericitului. Fără a scoate arma din capul victimei criminalul eși în grabă din odaie, își încălță la loc ghetetele, se duse în latrină spre a-și face o trebuință, strică soneria spre a nu se auzi suetul clopoțelului, își luă pălăria și pardesul și eși în stradă.

Criminalul și-a cumpărat ceva de-ale mâncării și în grabă s'a îndreptat spre Chitila, unde a stat ascuns printre vagoane până noaptea, când a iust trenul cu care a plecat la Brăila, unde a fost prins.

Din declarația asasinului că a mai voit într'un rând să omoare pe dl Davila și din împrejurările crimei, parchetul a tras concluzia premeditărei și de aceea acțiunea publică pe care a deschis-o contra lui Jean Dumitriu, este bazată pe asasinat, adică crimă cu premeditare.

Starea d-lui Davila, care e îngrijit la spitalul Colțea, e încă tot critică.

Correspondența cu prizonierii de la Przemysl. Oficiul pentru informațiuni și ajutorarea prizonierilor (Budapesta, Ünöl-ut 1) anunță că acele cărți poștale destinate pentru prizonierii din Rusia, pe cari sunt scrise aceste cuvinte francezești: „Garnizon de Przemysl, se rezolvă repede de cenzura militară spre

a fi cât mai curând expediate la destinația lor. E bine deci ca cei ce scriu prizonierilor din Rusia, să scrie pe partea de adresă a cărții poștale și cele trei cuvinte francezești de mai sus. În afară de aceasta este neapărat trebuință să se amintească și șarja prizonierului și numărul regimentului și companiei, în care a servit.

Și iarăși escrocherii. Se părea, că propaganda, ce se pornise prin presă în contra furturilor și înșelătorilor, ce se făceau de către mulți furnizori în dauna armatei noastre s'ar fi redus într'u câeva. Numai la aparență însă, căci aceste furturi continuă într'una. Astfel ni-e dat să înregistrăm încă o escrocherie iarăși în stil mare, alor două fabrici de conserve, cari în loc să furnizeze alimentele comandate au furnizat falsificații, bineînțeles cu același pret. Anume o fabrică din Alba-Julia și alta din Budapesta au furnizat pentru armată conserve de cafea rele din cari lipseau o grămadă de elemente recerute păgubind statul cu însemnata sumă de peste șaptezeci de mil de coroane.

Ni-e silă să mai comentăm.

Găsirea unei torpide în parcul Mamaia din Constanța. Din Constanța se anunță: Mercuri dimineață s'a găsit de către lucrătorii dela parcul Mamaia o torpidă încărcată, în greutate de peste 100 kgr. aruncată în valuri. Lucrătorii neștiind ce este obiectul găsit Pau pus într'o căruță spre a-l transporta în oraș. Pe drum fiind întâlniți de către agenții dela pescărie, aceștia le-au arătat ce este acel obiect. Lucrătorii cu ajutorul lor Pau dat imediat jos din căruță, lăsându-l la par. D-nii Dobrescu, directorul prefecturii și E. Botez căpitănel portului s'au transportat la fața locului și-au luat măsurii de pază spre a nu fi atinsă de trecători. S'a avizat marina militară spre a proceda la demontarea torpidei.

Câți Ruși au desertat în România. Biroul ung. de cosp. publică următoarea telegramă din București: Dela mijlocul lunii Martie au desertat pe teritoriul românesc 17 000 Ruși. Toți au fost desarmați și internați.

Urcarea taxei de vizare a pașapoartelor pentru România. Din Budapesta se anunță: Conzultul general al României la Budapesta, a încunoștințat pe ministrul de interne ungăr că pentru vizarea pașapoartelor pentru călătorii în România, se va percepe de acum înainte o taxă de 6 coroane în loc de 5 ca până acum, în urma marelui diferențe de curs. Leul având acum o valoare mai mare decât Coroana. (Pentru o sută coroane se dă acum numai 88—90 Lei, înainte de războiu 105 Lei).

Ministerul de interne a adus printr'o circulară la cunoștință autoritățile din provincie despre această nouă dispoziție.

Apollo-Bio. Program pentru Sâmbătă și duminică: „Turalos“ mare dramă socială în 3 acte, Triumful tinereței: comedie amuzantă în 3 acte, „In Nordul extrem“ (după natură) Cășătorie modernă (Umor).

Colecta de bani și obiecte

a „Reuniunii femeilor române Sălăgene“ în favorul „Crucei Roșii“.

— Fine. —

Lista nr. 129. Colectante; dnele Iuliana Cadariu și Regina Wesselowskyn, Cadariu Erinchisfalau. Au contribuit din comuna Erinchisfalau: Augustin Wesselowsky și soția, Rogina n. Cadariu, »Rozsaffürsek« câte 5 cor. N. Persul bisericii, Ioan Băști, Iosif Varhanyovskiy, Ștefan Sacan, câte 2 cor., Ressler Mihály, ved. Mihaiu Warhanyovskiy, Vasiliu Govor, soția lui Mihaiu Pișcoran, Ghigor Pișcoran, soția lui George Iobagiu, Petru Bugzo, soția lui Alexandru Chiș, soția lui George Iepure câte 1 cor., soția lui Aurel Șogan 80 fl., Mitru Pișcoran a Flori, George Modoc câte 60 fl., Ioan Chiș, a Codrai, soția lui Ștefan Chiș, Maria Bădran, ved. lui Mihaiu Pișcoran, Ioan Codrean câte 50 fl., soția lui Vasiliu Chiș, Ana Varga, Ioan Șogan, George Șogan, soția lui George Pișcoran, Mitru Pop, soția lui Petru Orogean, soția lui Mitru Modoc, Ilie Bugză a Cosmi câte 40 fl., Mihaiu Dioșan 38 fl., Mitru Ardelean, soția lui Pintea Alexă, George Saftos, soția lui Vasiliu Modoc George Chiș, Ioan Modoc, George Bugzô, Ilie Bugzô, câte 30 fl., Ioan Chiș a Mitruului 26 fl., George Șogan a Iliei, ved. lui Ioan Șogan, Aug. Șogan, soția I. Andrei Bugzo, soț. I. Ioan Chiș, Traian Șogan, soț. I. Nicolae Pișcoran, Mitru Iobagiu, Ioan Pișcoran, ved. I. Mitru Chiș, George Govor, soț. I. Ilububan, soț. I. Mihaiu Govor, soț. I. Ștefan Iobagiu, ved. I. Mitru Modoc a. Vasiliu, Petru Andreica, Némethi Sándor, Șogan Vasiliu a lui Trézsi, Iuliana Codrean, Iosif Ștoran câte 20 fl., Ioan Anghyis, ved. Vasiliu Fogaz, Mihaiu Șogan, Șogan Ioan, Geor-

ge Costin, Rachila Pop, Toma Popdan, ved. I. Todor Tără, Nina Iepure, Șogan Terezia câte 10 fl.—

Lista nr. 147. Colectantă dna Anastasia Șchiop n. Banchos, Benefalau. Au contribuit din comuna Benefalau: dna Merey Pálné 2 cor., Moskovits Vilma 1 cor., Anastasia Șchiop n. Banchos 2 cearceafuri, 2 ștergere, Mateșan Gafle 1 cămașă, Rus Florica 1 ștergar, pansamente, Pop Sofie a lui Zacharie 1 cămașă, 1 ștergar, pânză, Romoșe Carolina 1 ștergar, pantaloni, Rus Florică Ionaș 1 ștergar, 1 bucată pânză, Rus Veronica 1 ștergar, Cioclan Vasile 1 cearceaf, 1 ștergar, Ungur Veronica 1 ștergar Merce Mikisus 1 ștergar, 1 buc. de pânză, Daraban Sofie 1 ștergar, Ilie Costan 1 ștergar, Ciriț Ștefan 1 ștergar, Merce George I. Simon 1 ștergar, Ștefuț Vasile 1 față de masă, 1 ștergar, Horaton George 1 perină, 1 servietă, Dobrai Nina 1 ștergar, Ojan Irina 1 ștergar, Pop Ioan aiul George 1 cămașă, 1 păr. pantaloni, Doroban Gavril 1 păr. pantaloni, Merce Nicolae 1 păr. pantaloni, 1 ștergar, Merce Valeria 1 lepedeu, Ciriț Viasia 1 ștergar, 1 cearceaf, Mașcoviciu Elisia 1 cearceaf, Maria Turbul 1 cămașă, 1 păr. pantaloni, 1 bucată de pânză, Sut Rusale 1 cearceaf, Ursenteu Flore 1 ștergar, Romoșe Marișca 1 cămașă, 1 păr. pantaloni, Keményfi Lajos 1 cearceaf, 1 cămașă, 1 ștergar, Merce Marișca 2 cămeși, 1 ștergar, Merce Borisică 1 cearceaf, 1 cămașă, 1 ștergar, Ștefuț Flore 1 ștergar 1 păr. pantaloni, Sut George 1 cămașă, 1 ștergar, Romoșe Ană 1 cămașă, Romoșe Gafle 1 ștergar, Cosma Florică 2 cămeși, ifj. Csatári Fereneczné 1 cearceaf, 1 ștergar, Meciu Marișca 1 cămașă, 1 păr. pantaloni, Elisaveta. Pop 1 cearceaf. Suten Irină 1 cearceaf, 1 ștergar. Romoșe Palogia 1 ștergar, pansamente Burian Todose 2 ștergere, Răcz George 2 ștergere, Csatári Fereneczné 1 cearceaf, 1 ștergar.—

Lista nr. 161. Prin dl. Petru. Cupcea preot s'au colectat dela locuitorii din Supurul de jos cu totul: 3 perne, 37 ștergere, 1 învâitoare, 3 cearceafuri, 60 de cămași, 61 păr. pantaloni, 1 traistă de cărpe.

Lista nr. 167. Colectantă: dna Ottilia Gael n. Caba, Sadurau. Au contribuit din comuna Sadurau: Maria, Chira măr. Seles 1 cearceaf, 1 ștergar, Floare Oros m. Seles 1 față de masă, 1 ștergar, 1 păr. pantaloni; Terezia Toth măr. Bencovicu 1 cămașă, 1 păr. pantaloni, 1 lepedeu, 1 ștergar. Iltia Rad m. Szabó 1 cămașă, 4 m. pânză netedă, 1 ștergar; Ana Borzan m. Gustuș 1 păr. pantaloni, 2 ștergere; Maria Vancu măr. Șuș 3 ștergere; Terezia Rad. măr. Donca 1 cămașă, 1 păr. pantaloni, 1 ștergar, 2 m. pânză; Tulia Mureșan măr. Rad. 2 ștergere, 1 păr. pantaloni; Maria Cosma măr. Mihoc 1 păr. pantaloni, 1 ștergar; Lucreția Cosma măr. Huluga 1 păr. pantaloni, 1 ștergar; Iulia Iacobuțim Falusi 1 păr. pantaloni, 1 ștergar; Ana Molnar măr. Huluga 1 păr. pantaloni, 1 ștergar; Terezia Pteanc măr. Potrovița 1 păr. pantaloni, 1 cămașă, 1 ștergar, 1 cearceaf; Floare Cățanaș. v. d. Suti 1 cearceaf, 1 păr. pantaloni, 1 cămașă Iuliana Erdel măr. 2 păr. pantaloni; Roza Tegzes ur. Erdel măr. Széles 1 cearceaf, 1 ștergar, 1 păr. pantaloni, 2 m. pânză; Maria Lung m. Nyilván 1 cearceaf; 1 sac; Floare Pop măr. Potrovița 1 păr. pantaloni, 2 ștergere; Vasile Costan 1 cămașă, 1 păr. pantaloni; George Pop M. soț. 1 păr. pantaloni, 2 ștergere, 1 cearceaf; V. d. Vasile Pop 1 cearceaf; Mihaiu Prodan 1 cămașă, 1 ștergar; Vasile Cosma 2 ștergere; Ioan Ciela 1 ștergar; V. d. Vasile Bugzău 1 cămașă; George Bugzău 1 cămașă; dna Ottilia Gael n. Caba 10 Cor.

Dna Cornelia Pop, Morlaca a contribuit: 2 cearceafuri, 4 ștergere, 4 servete, 2 cămeși călduroase.

Cu totul 231 Cor. 91 filleri și 980 bucăți albături.

„Reuniunea Femeilor Române Sălăgene“, exprimă și pe această cale mulțumita sa cea mai fierbinte marinarilor contribuitori.

Șimleu, 30 Martie, 1915;

Cornelia Maniu, casieră.

văd: Emilia Pop Măran președintă.

Proprietar: Tip. A. Mureșianu & Comp.

Redactor responsabil: Ioan Lacuș.

Se caută
Cafte de lemnar
Cafte de măsar
Lucrători cu zău
la construcția baracelor de soldați.
Să se anunțe la fața locului de construcție Brașovechi. — Bertalan